

GABRIELLE LEVY

Η ΛΕΣΧΗ ΤΗΣ ΑΪΠΝΙΑΣ

μετάφραση
Εύη Γεροκώστα

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΙΟΠΤΡΑ

Στον Πάουλο και την Αλεξάντρα

02:00. Το κρεβάτι μου μοιάζει να υποχωρεί σαν το χώμα. Νιώθω το σώμα μου βαρύ, τους μύς μου τεντωμένους και σε κάθε κίνηση βουλιάζω όλο και περισσότερο. Το κρεβάτι μου είναι νοτερό και κρύο. Το σκοτάδι είναι βαθύ. Θάβομαι κάτω από τη σκόνη κι όλα γίνονται ακόμα πιο σκοτεινά. Κάθε βράδυ βρίσκομαι κάτω από την επιφάνεια του κόσμου και χάνομαι σε μαιάνδρους ανεξέλεγκτων σκέψεων.

1

Δευτέρα 08:10. Ο όγκος των επιβατών που σέρνεται προς την έξοδο σαν γιγάντιος γυμνοσάλιαγκας δεν βοηθάει. Σίγουρα θα αργήσω. Τρυπώνω στο ανυπόμονο πλήθος και βγαίνω στο φως. Ο ουρανός είναι γκριζός και βαρύς και ο δρόμος μοιάζει να καταπίνει τους ανθρώπους που περπατούν βιαστικά με σκυμμένο το κεφάλι για να προστατευτούν από το κρύο.

Συνεχίζω την πορεία μου προς τη σταύρωση. Έχω ιδρώσει μ' αυτό το πουλόβερ που φόρεσα. Είναι υπερβολικά ζεστό για αρχές φθινοπώρου. Την πρώτη συνάντηση την έχασα επίτηδες, όμως αν χάσω και τη σημερινή δεν θα βρω ποτέ το κουράγιο να ξαναπάω. Στη διάρκεια αυτής της λιγγιώδους πρωινής διαδρομής αναρωτιέμαι ποια είναι η μεγαλύτερη δοκιμασία, η μέρα ή η νύχτα; Θα μπορούσε κάποιος να μου δώσει μια ελικρινή απάντηση;

Ύστερα από μία ώρα στο τρένο και είκοσι λεπτά στο μετρό, φτάνω με μισή ώρα καθυστέρηση μπροστά στο μοντέρνο κτίριο το οποίο εντόπισα την προηγούμενη στο Google Maps. Χάνω άλλα πέντε λεπτά μέχρι να βρω τον όροφο στον πίνακα πληροφοριών κι ανεβαίνω τρεις ορόφους με τις σκάλες. Μπαίνω στην αίθουσα κατακόκκινη,

ιδρωμένη και λαχανιασμένη. Η προσπάθειά μου να δείξω αξιοπρεπή πηγε στράφι με τόσο τρέξιμο. Θα καθίσω διακριτικά σε μία από τις πολλές άδειες καρέκλες. Μια μυρωδιά καθαριστικού μου φέρνει ναυτία. Ψυχρό φως νέον, μπεζ λινόλεουμ στο δάπεδο, το ξημέρωμα που αχνοφαίνεται πίσω από το παράθυρο... Όλα μου θυμίζουν τις πρώτες ώρες του μαθήματος στο σχολείο, τότε που πάσχιζα να κρατηθώ όρθια και να μην κοιμηθώ.

Παρατηρώ καχύποπτα τους υπόλοιπους δυστυχείς γύρω μου. Είναι δύο. Μόνο δύο. Μια κυρία με διαχρονική κομπόχητα ντυμένη λιτά – φοράει ένα μακρύ πουλόβερ που σφίγγει στη μέση με μια φαρδιά πλεκτή δερμάτινη ζώνη. Απροσδιόριστης ηλικίας. Τα λευκά μαλλιά της είναι πιασμένα σε κότσο, οι ρυτίδες αυλακώνουν το δέρμα της, όμως στο παράξενα διάφανο βλέμμα της κυριαρχεί το ύφος χαρούμενου παιδιού. Δεν διακρίνω κανένα σημάδι κούρασης – το πρόσωπό της λάμπει. Το δεύτερο μέλος της παρέας δεν φαίνεται τόσο καλά. Είναι ένα ψηλόλιγνο κορίτσι με βαμμένα ξανθά μαλλιά – μάλλον τα φυσικά της είναι μαύρα– και πρόσωπο τόσο χλωμό όσο ο φωτισμός νέον. Τα μάγουλά της είναι σκαμμένα κι έχει έντονους μαύρους κύκλους.

Περίμενα μια αίθουσα γεμάτη, όπου θα μπορούσα να κρυφτώ στην τελευταία σειρά. Αν είμαστε μόνο τρεις, δεν πρόκειται να τη γλιτώσω.

Μια γυναίκα, μάλλον η συντονίστρια της ομάδας, γράφει στον πίνακα με αργές κινήσεις. Είναι παχουλή και κοντούλα. Τα μαλλιά της έχουν γκριζάρει και είναι ντυμένη απλά, στα μαύρα. Φτιάχνει αμίλητη ένα σχήμα κι έπειτα αφήνει τον μαρκαδόρο.

«Με λένε Ελέν και είμαι ψυχολόγος ειδικευμένη σε θέματα

διαταραχής ύπνου. Θα εμψυχώνω τις συναντήσεις. Η Κλερ, υποθέτω;»

Ο τόνος της φωνής της είναι εγκάρδιος αλλά όχι φιλικός. Ο δικός μου πάλι, άθελά μου, φανερώνει ένταση.

«Νόμιζα πως θα είμαστε περισσότεροι».

«Θα γίνουμε πέντε, αν όλα πάνε καλά. Να σου συστήσω τη Μισέλ και τη Λένα».

Η νεότερη με χαιρετά μ' ένα χαλαρό νεύμα και η Μισέλ με καλωσορίζει μ' ένα γλυκό χαμόγελο, που καταφέρνει να με ηρεμήσει κάπως.

Η Ελέν με συγχαίρει για την απόφασή μου να ενταχθώ στην ομάδα και μου υπόσχεται σίγουρα αποτελέσματα. Κάνω μια γκριμάτσα – μακάρι αυτή η απόφαση να ήταν δική μου... Προσωπικά έχω μεγάλες αμφιβολίες για τέτοιου τύπου συναντήσεις. Η παρουσία μου εδώ είναι αποτέλεσμα συνεχούς πίεσης από τον άντρα μου, στην οποία τελικά υποχώρησα. Φαίνεται ότι οι αϋπνίες μου ταραάζουν και τον δικό του ύπνο. Για μια ακόμα φορά τον τελευταίο λόγο τον είχε εκείνος κι εγώ άφησα κάποιον άλλο ν' αποφασίσει για μένα.

Αν όλα πάνε καλά, το σίγουρο είναι ότι δεν θα μπορώ να χαθώ μέσα στο πλήθος.

Η Ελέν πιάνει ξανά τον μαρκαδόρο της και υπενθυμίζει το περιεχόμενο της πρώτης συνάντησης. Το εσωτερικό ρολόι. Η φωνή της δυναμώνει – προφανώς το συγκεκριμένο θέμα την ενδιαφέρει πολύ.

«Το εσωτερικό ρολόι βρίσκεται βαθιά μέσα στον εγκέφαλό μας και ορίζει τον κερκάρδιο ρυθμό του οργανισμού – τη μέρα και τη νύχτα, αν προτιμάτε – λειτουργώντας σαν μικροσκοπικός διευθυντής ορχήστρας».

«Θα σου πω μετά τι κάναμε την προηγούμενη φορά», μου ψιθυρίζει η Μισέλ.

Η αλήθεια είναι ότι δεν περίμενα πως θα πήγαινα σε διάλεξη. Αν ήθελα κάτι τέτοιο, θα μπορούσα να αγοράσω ένα βιβλίο. Η Ελέν στρέφεται ξανά προς το μέρος μου.

«Πριν έρθεις ανέλυσα τα διαφορετικά στάδια του ύπνου. Θα τα επαναλάβω. Πρώτα πρώτα υπάρχει ο “ύπνος των βραδίων κυμάτων”, ο οποίος χωρίζεται σε τρία στάδια. Το στάδιο 1 είναι ένα μεταβατικό στάδιο ανάμεσα στον ύπνο και στον ξύπνιο, δηλαδή η νύστα. Στο στάδιο 2 κοιμόμαστε αλλά ελαφρά – ένας θόρυβος ή ένα δυνατό φως μπορούν να μας ξυπνήσουν. Στο στάδιο 3 είμαστε απόλυτα απομονωμένοι από τον έξω κόσμο. Έχουμε πέσει σε βαθύ ύπνο κι αυτός ο ύπνος είναι που μας ξεκουράζει. Σ’ αυτό το στάδιο είναι πολύ δύσκολο να ξυπνήσουμε. Ύστερα από τον αργό ύπνο έρχεται ο “παράδοξος ύπνος”, το στάδιο REM, στη διάρκεια του οποίου η εγκεφαλική μας δραστηριότητα είναι έντονη και τα όνειρα μεγαλύτερα και πιο περίπλοκα, όμως το σώμα μας...»

Δεν ακούω πια. Το περίφημο στάδιο 3 είναι για μένα άπιαστο όνειρο, ουτοπία, οφθαλμαπάτη μέσα στην έρημο. Θέλω να τη ρωτήσω αν ένας αϋπνικός στερείται αναγκαστικά αυτόν τον ιδανικό ύπνο, όμως με συγκρατεί ο εγωισμός μου. Η Μισέλ με κοιτάζει και, σαν να μαντεύει τι σκέφτομαι, κάνει την ερώτηση η ίδια.

«Αυτό είναι κάπως περίπλοκο», απαντάει η Ελέν. «Θα λέγαμε ότι η κατάθλιψη ή κάποια διαταραχή της διάθεσης μπορούν ν’ αλλάξουν τη δομή του ύπνου. Κι αυτή η ανωμαλία της δομής δίνει την αίσθηση του ασταθούς ύπνου. Θα έχουμε την ευκαιρία να επανέλθουμε σ’ αυτό. Υπάρχουν και άλλοι λόγοι που μπορούν να δικαιολογήσουν την αίσθηση του κακού

ύπνου – πρόσφατες έρευνες μας έχουν διαφωτίσει αρκετά πάνω σ’ αυτό το θέμα. Επομένως τη νύστα διαδέχεται ένας ελαφρύς ύπνος –στάδια 1 και 2– και, περίπου είκοσι λεπτά αργότερα, πέφτουμε σε βαθύ ύπνο, που διαρκεί περίπου...»

Αποσυνδέομαι. Η ενέργεια που είχα νιώσει όταν έφτασα εξατμίζεται μέσα στη ζέστη της αίθουσας. Βυθίζομαι σε μια κατάσταση υπνηλίας, που την ξέρω καλά, αφού τη ζω καθημερινά.

Η Λένα βγάζει ένα τετράδιο με σπινάλ από ένα χιλιοσκι-σμένο σακίδιο μπαλωμένο με τεράστιες παραμάνες. Το πρόσωπό της χάνεται πίσω από τα μαλλιά της. Αρχίζει να κρατάει σημειώσεις. Η Μισέλ τη μιμείται. Σκίζει μερικές σελίδες από το σημειωματάριό της και μου τις δίνει, αναγκάζοντάς με να συμμετέχω σε όλο αυτό παρά τη θέλησή μου. Στον λεπτεπί-λεπτο καρπό της φοράει τρία λεπτά χρυσά βραχιόλια, πάνω στα οποία είναι χαραγμένα κάποια ονόματα που δεν μπορώ να διαβάσω. Η Ελέν συνεχίζει να αναλύει τους κύκλους του ύπνου όταν, ξαφνικά, τη φωνή της καλύπτουν τσιρίδες που μόνο ένα παιδί μπορεί να βγάλει. Το πρόσωπό της σκοτεινιάζει. Εγώ βγαίνω από τον λήθαργό μου.

«Πάλι τα ίδια... Τους ζήτησα άλλη αίθουσα για τις συναντήσεις μας...» αναστενάζει. «Λυπάμαι πολύ γι’ αυτό. Το διπλανό διαμέρισμα ανήκει σ’ έναν οδοντίατρο. Έχουμε συχνά τέτοιου είδους σκηνές».

Οι τσιρίδες συνεχίζονται για αρκετά λεπτά. Τις διαδέχεται το χτύπημα μιας πόρτας και ο θόρυβος βημάτων που τρέχουν στον διάδρομο. Μετά σιωπή. Εκμεταλλεύομαι την παύση και προτείνω ένα πιο ήσυχο και φιλόξενο μέρος για τις συναντήσεις μας – άλλωστε εμείς μιλάμε για ύπνο, όχι για επιχειρήσεις. Η Μισέλ, που η φωνή της είναι το ίδιο χαρούμενη με το βλέμμα

της, θεωρεί ότι η αίθουσα είναι μια χαρά, προτείνει όμως να φέρνουμε φλιτζάνια και θερμός με καφέ για πιο φιλική ατμόσφαιρα. Η Λένα, που έμοιαζε να την άκουγε πρώτη φορά, στρέφεται προς το μέρος της και θαυμάζει τον τρόπο που μιλάει.

«Μάλλον φταίει το επάγγελμά μου, γλυκιά μου Λένα. Δίδασκα φιλολογία στο λύκειο».

«Εγώ πάλι κάθε φορά που ανοίγω το στόμα μου μιλάω σαν νταλικέρης, όπως λέει η μάνα μου. Όπως και να 'χει, είτε σε αυτή την αίθουσα είτε σε άλλη, οι νύχτες μας δεν πρόκειται ν' αλλάξουν».

Η Λένα μάζεψε το ένα της πόδι κι άρχισε να μασάει μια τούφα από τα μαλλιά της.

«Συνεχίζουμε;» ρωτάει η Ελέν, ελαφρώς αποσυντονισμένη από τις παρεκβάσεις μας. «Λοιπόν, ο κύκλος του ύπνου αποτελείται από τον ξύπνιο, τον ύπνο των αργών κυμάτων και τον παράδοξο ύπνο».

Αρχίζει να φτιάχνει ένα άλλο σχήμα στον πίνακα όταν, μέσα από τη μισάνοιχτη πόρτα, εμφανίζεται ένα πρόσωπο με ανήσυχο βλέμμα. Είναι ένας άντρας κάπου ανάμεσα στα σαράντα και στα πενήντα, δύσκολο να διακρίνει κάποιος, και ύψος μεγαλύτερο από τον μέσο όρο. Μπαίνει μέσα και ρωτάει ντροπαλά αν βρίσκεται στο σωστό μέρος.

«Συγγνώμη για την καθυστέρηση. Πρόβλημα στο μετρό. Στην πρώτη συνάντηση πήγα στο άλλο κτίριο, στα προάστια, ξέρετε, εκείνο που έχει το ίδιο όνομα... Με συγχωρείτε... Με λένε Ερβέ».

Η φωνή του τρέμει και μιλάει κουνώντας ελαφρώς το κεφάλι. Η Ελέν υπογραμμίζει με αποφασιστικότητα το όνομά του στη λίστα πάνω στο τραπέζι και του ζητά να καθίσει.

Είναι ψηλός και πολύ αδύνατος. Κάθεται με πεσμένους

ώμους χωρίς να βγάλει το αδιάβροχό του και χωρίς να αφήσει τον φθαρμένο δερμάτινο χαρτοφύλακά του – τον κρατάει σφιχτά πάνω στην κοιλιά του. Μοιάζει με καινούριο μαθητή που φτάνει στο σχολείο στα μέσα της χρονιάς.

Η Ελέν τον ενθαρρύνει να πει λίγα λόγια για τον εαυτό του, όμως πριν εκείνος προλάβει να πει οτιδήποτε αρχίζουν ξανά οι τσιρίδες. Η Ελέν υψώνει τη φωνή της για να μπορέσει να ακουστεί.

«Ούτως ή άλλως, ο χρόνος μας τέλειωσε. Λυπάμαι, Ερβέ. Θα σε ακούσουμε στην επόμενη συνάντηση, σε δύο εβδομάδες από σήμερα. Να θυμάστε ότι τα διαλείμματα δεν θα γίνονται πάντα την ίδια ώρα. Παραλίγο να το ξεχάσω... τα ημερολόγια ύπνου σας;»

«Πρέπει να ομολογήσω ότι δυσκολεύομαι λίγο να το συμπληρώσω».

«Μην ανησυχείς, Μισέλ, αυτό θα είναι το θέμα της επόμενης συνάντησης. Κλερ;»

«Δεν το έχω μαζί μου».

«Να θυμάστε να το φέρνετε κάθε φορά μαζί σας. Είναι σημαντικό εργαλείο της δουλειάς μας και θα σας επιτρέψει να έχετε μια πολύ πιο συγκεκριμένη εικόνα για τις νύχτες σας. Είναι σίγουρο ότι θα εκπλαγείτε. Υπόσχομαι στην επόμενη συνάντησή μας οι συνθήκες να είναι καλύτερες. Και μην απελπίζεστε. Να έχετε εμπιστοσύνη στον εαυτό σας. Ο ύπνος θα επιστρέψει».

Συγκρατώ ένα νευρικό γέλιο. Νιώθω ότι είμαι στους Ανώνυμους Αλκοολικούς.

Η Λένα –δεν είχα καταλάβει πόσο αδύνατη είναι όση ώρα καθόταν– μας χαιρετάει βιαστικά και φεύγει τρέχοντας. Εγώ βγαίνω με τη Μισέλ και τον Ερβέ.

Στον διάδρομο η συνταξιούχος σταματάει μπροστά στην πηγή της αναστάτωσης. Είναι ένα κοριτσάκι σε υστερία. Δίπλα του στέκεται η μητέρα του, που δείχνει απελπισμένη. Η Μισέλ γονατίζει στο ύψος του παιδιού και κάτι του ψιθυρίζει στο αφτί. Ξαφνικά η μικρή σταματάει να τοιρίζει, κοιτάζει με απορία αυτή την παράξενη γυναίκα, χαμογελάει κι επιστρέφει υπάκουα στο δωμάτιο βασανιστηρίων, αφήνοντας τη μητέρα της άφωνη και σίγουρα γεμάτη ευγνωμοσύνη για τη Μισέλ. Ο Ερβέ κι εγώ απομένουμε σκεφτικοί. Η Μισέλ σηκώνεται ικανοποιημένη, φτιάχνει τον κότσο της και μου πάνει με φυσικότητα το χέρι σαν να είμαστε φίλες από παλιά.

«Με τα παιδιά δεν είναι τόσο δύσκολο όσο νομίζουμε».

Περιμένοντας σωπηλοί το ασανσέρ, που μέχρι να έρθει περνάει μια αιωνιότητα, ο Ερβέ καθαρίζει τον λαιμό του, ισιώνει τα γυαλιά του και λέει: «Είμαι αϋπνικός εδώ και είκοσι χρόνια. Εσείς;»

Τρίτη 00:30. Η Μισέλ περπατάει με γρήγορο βήμα για να ξεορκίσει το κρύο, προσέχοντας τις παγίδες, παρόλο που περνάει απ' αυτόν τον δρόμο κάθε βράδυ την ίδια ώρα. Η μικρή εκκλησία είναι στριμωγμένη ανάμεσα σε δύο κτίρια. Τη μέρα η παρουσία της είναι διακριτική, όμως μέσα στο σκοτάδι δεν τη βλέπει σχεδόν κανείς. Η Μισέλ περνάει από μπροστά χωρίς να σταματήσει κι έπειτα βγαίνει σ' ένα δρομάκι που οδηγεί στο ιερό κτίσμα. Στο κάτω μέρος μιας σκάλας που οδηγεί στην πίσω πόρτα σηκώνει μια πέτρα και παίρνει ένα κλειδί.

Παρά το μισοσκοτάδο αρχίζει να κινείται σαν στο σπίτι της. Βγάζει το παλτό της, μπαίνει σ' ένα μικρό δωμάτιο και

πασπατεύει τον ηλεκτρικό πίνακα, μέχρι που ανάβει ένα αδύναμο φως. Παίρνει μια σφουγγαρίστρα από έναν γεμάτο κουβά και μπαίνει ξανά στον ναό φορώντας μια γαλάζια μπλούζα, που προφανώς δεν είναι δική της. Πριν ξεκινήσει βγάζει από την τσέπη της μερικά νομίσματα και ανάβει τρία κεριά. Κρατάει σφιχτά το ξύλινο κοντάρι της σφουγγαρίστρας και δουλεύει σκυφτή, όπως απαιτεί η συγκεκριμένη δουλειά.

Παιδιά, τελειώνετε με το φαγητό. Αντουάν, δεν έφαγες τίποτα στο κυλικείο; Σταματήστε να τσακώνεστε. Πώς πήγε το σχολείο; Μη θυμώνεις, Πάουλα, οι καβγάδες δεν κρατάνε πολύ. Κι εσύ τι της είπες; Θεέ μου, πόσο σκληρά μπορείτε να γίνετε εσείς τα παιδιά...

Αφού τελειώσει με την κύρια είσοδο, συνεχίζει στα πλαϊνά κλίτη. Σταματάει μπροστά σ' ένα μεγάλο μπουκέτο με λουλούδια που είναι αφημένο κάτω. Η λάμψη των κεριών και η αντανάκλαση του φωτός στα τζάμια δημιουργούν μια φωτοσκίαση που θυμίζει πίνακα της Αναγέννησης. Η Μισέλ κάθεται σε μια από τις καρέκλες που προορίζονται για τους πιστούς, παρατηρεί για λίγο τη νεκρή φύση κι έπειτα συνεχίζει τη δουλειά της. Μέσα στην απόλυτη ησυχία η παραμικρή κίνηση, ακόμα και ο πιο ανεπαίσθητος ήχος, αντηχεί από τη μια άκρη της εκκλησίας στην άλλη.

Αλεξάντρ, πώς νομίζεις ότι θα πάρεις το δίπλωμά σου με τα ακουστικά στ' αφτιά; Πήγαινε στο δωμάτιό σου, θα είσαι πιο ήσυχα εκεί.

Μία ώρα αργότερα βγάζει την μπλούζα της, βάζει στη θέση του τον κουβά χωρίς να τον αδειάσει, τακτοποιεί μια λευκή τούφα που ξέφυγε από τον κότσο της και φοράει ξανά το ρολόι και το πανωφόρι της. Πριν φύγει, φυσάει τα τρία κεριά και τα σβήνει.

Καληνύχτα, αγγελούδια μου, τα λέμε αύριο.

Βάζει το κλειδί στη θέση του και παίρνει την αντίθετη κατεύθυνση. Στα είκοσι λεπτά διαδρομής μέχρι το σπίτι της συναντά δυο τρεις ανθρώπους. Φτιάχνει στα γρήγορα ένα αφέψημα, το πίνει στον πάγκο της κουζίνας, γδύνεται, φοράει το νυχτικό της, που φτάνει μέχρι τους αστραγάλους της, και πέφτει στο κρεβάτι όσο πιο αθόρυβα μπορεί για να μην ξυπνήσει τον άντρα της.

Τετάρτη 04:30. Σκατά. Αυτή είναι η πρώτη σκέψη της Λένα όταν βλέπει το ξυπνητήρι κάθε πρωί – ή κάθε βράδυ, εξαρτάται πώς το βλέπει κανείς. Για τη Λένα 04:30 το πρωί είναι ξεκάθαρα το ξεκίνημα της μέρας. Ευχαρίστως θα πετούσε το καταραμένο ρολόι στο πάτωμα, φοβάται όμως μήπως ξυπνήσει τον μικρό της αδελφό από τον παιδικό του ύπνο – κοιμάται στο κρεβάτι ακριβώς από πάνω της. Η Λένα βγάζει το μακρύ, αδύνατο σώμα της από την κουκέτα, μαζεύει τον λούτρινο ξεβαμμένο κάβουρα που του λείπει μια δαγκάνα και τον βάζει κάτω από το χέρι του Φρανσουά. Πηγαίνει προς το μπάνιο και πέφτει πάνω στον γάτο, που νιαουρίζει και θέλει να τριφτεί στο πόδι της.

Χάσου από μπροστά μου.

«Λένα, εσύ είσαι;»

«Ναι, μαμά, κοιμήσου».

Η Λένα βλέπει στον καθρέφτη το κατάχλωμο πρόσωπό της και βάφει μ' ένα προκλητικό κραγιόν τα ζουμερά χείλη της. Ικανοποιημένη από το αποτέλεσμα, επιστρέφει στο δωμάτιο και ντύνεται – ένα τζιν σορτσάκι που καλύπτει τα απαραίτητα πάνω από το μαύρο καλσόν. Για μια στιγμή διστάζει.

Ανοίγει το παράθυρο. Μια παγωμένη ριπή ορμάει στο δωμάτιο. Αλλάζει γνώμη. Βγάζει το σορτσάκι και φοράει ένα εφαρμοστό παντελόνι σκισμένο στα γόνατα. Φτάνει στο χολ, παίρνει το πανωφόρι και το σακίδιό της, που το έχει αφήσει μπροστά στην πόρτα. Προφανώς τέτοια ώρα δεν έχει μετρώ, οι δημόσιες συγκοινωνίες απολαμβάνουν κι αυτές τη νύχτα τους – όπως όλοι άλλωστε. Η Λένα έχει συνηθίσει κι αρχίζει να περπατάει βιαστικά μέχρι το καφέ. Τέτοια ώρα, που δεν είναι ούτε νύχτα ούτε μέρα, ο πληθυσμός της πόλης βρίσκεται σε καταστολή. Οι γλεντζέδες έχουν γυρίσει στα σπίτια τους και οι πρωινοί εργαζόμενοι δεν έχουν ξυπνήσει ακόμα. Έξω βρίσκονται μονάχα μερικοί κακομοίρηδες ή οι άστεγοι που κοιμούνται τον ύπνο του δρόμου – έναν ύπνο διαταραγμένο από θορύβους, μυρωδιές και κρύο, έναν ύπνο στοιχειωμένο από τον φόβο. Τα πρόσωπά τους, που τα βλέπει κανείς μόνο από κοντά, είναι αγριεμένα. Όμως η Λένα δεν τρομάζει ποτέ όταν την πλησιάζει κάποιος και χωρίς περιστροφές της ζητάει αναπήρα ή λεφτά. Ζει αυτές τις μικρές στιγμές που προηγούνται του ξυπνήματος ενός τακτοποιημένου και οργανωμένου κόσμου σαν ένα μικρό διάλειμμα από τα προβλήματά της.

Στις 05:00 ακριβώς, τη στιγμή που ανάβει η ταμπέλα και τα κόκκινα γράμματά της καθρεφτίζονται στο μουσκεμένο έδαφος, η Λένα φτάνει στο καφέ.

Χαιρετάει τον Φρανκ. Είναι ο ιδιοκτήτης. Εφαρμοστό μπλουζάκι –πάντα–, μπράτσα γεμάτα τατουάζ, ασημένια αλυσίδα στον λαιμό. Εκείνη τακτοποιεί τις καρέκλες, που είναι σχεδόν όλες ξεχαρβαλωμένες, εκείνος ασχολείται με πιο τεχνικά ζητήματα. Η Λένα περνάει το χέρι της πάνω στην ύποπτη επιφάνεια ενός τραπεζιού και λέει αηδιασμένη: «Δεν καθαρίζει η βραδινή βάρδια;»

Αντί για απάντηση, ο Φρανκ της πετάει ένα βρεγμένο πανί. Η Λένα τρίβει τα υπολείμματα της βραδιάς με κάμπουσες βρισιές και μετά πηγαίνει στον πάγκο. Ο Φρανκ βάζει κάτω από τη μύτη της ένα πανέρι με ζεστά κρουασάν, όμως η Λένα το απομακρύνει.

«Θα εξαϋλωθείς έτσι όπως πας».

«Είμαι μια χαρά με τον καφέ, ευχαριστώ».

Ο Φρανκ αναστενάζει προσπαθώντας να βρει μια συχνότητα που να ακούγεται στο ραδιοφωνάκι του. Το μόνο που καταφέρνει να βρει είναι παράσιτα. Η Λένα τον παρατηρεί και διασκεδάζει.

«Χαιρετώ την παρέα!»

Ο Αμάρ είναι ο μόνος που πηγαίνει τέτοια ώρα στο καφέ. Φοράει ένα δερμάτινο σακάκι κι ένα ξεβαμμένο τζιν, και τα δυο πολύ μεγάλα για το μπόι του.

«Πώς πάει, Αμάρ;» ρωτάει η Λένα.

«Μια χαρά. Κοιμήθηκα καλός».

«Αμάρ, λέμε “κοιμήθηκα καλά”, “κοιμήθηκα καλός” δεν είναι σωστό».

«Εντάξει, άσ’ τον ήσυχο τώρα».

Ο Αμάρ ζει είκοσι χρόνια στη Γαλλία, σ’ ένα δωματάκι πάνω από το μπιστρό που του νοικιάζει ο Φρανκ σε πολύ χαμηλή τιμή. Η Λένα τον συμπαθεί πολύ, ίσως λόγω της προφοράς του και των λαθών που κάνει όταν μιλάει. Τα ίδια λάθη που κάνουν οι παππούδες της από την πλευρά του πατέρα της, που δεν τους έχει δει εδώ και πέντε χρόνια, από τότε που σταμάτησαν να τους επισκέπτονται, εκείνη και τον Φρανσουά. Δεν έχουν πια αντοχές, γέρασαν πολύ. Η Λένα θα ήθελε πολύ να πάει εκείνη, όμως η μάνα της δεν έχει ποτέ λεφτά για να πληρώσει το εισιτήριο. Πίνει σιωπηλή τον καφέ της

και περνάει πίσω από τον πάγκο για να βρει κάτι καλύτερο στο ραδιόφωνο. Μετά γυρίζει στη θέση της και βγάζει από το σακιδιό της τις σημειώσεις για το μάθημα δακτυλογράφησης. Στις 06:30 καταφτάνουν οι σκουπιδιάρηδες. Τέρμα η ησυχία. Είναι η ώρα που εκείνη γυρίζει στο σπίτι για να προλάβει τον Φρανσουά και μετά να πάει στη σχολή. Κάθε πρωί έχει το ιερό καθήκον να του ετοιμάζει ένα πρωινό πραγματικά πριγκιπικό.

Πέμπτη 22:18. Ο Ερβέ κλείνει το βιβλίο του και σβήνει το φως. Είναι εξαντλημένος και συνεχίζει να ελπίζει ότι θα έρθει μια στιγμή που θα μπορεί να κοιμηθεί χωρίς δυσκολία κι ως επιμένει η ζωή να του αποδεικνύει το αντίθετο.

Σίγουρα ένα βράδυ θα βγει τόση συσσωρευμένη κούραση, σκέφτεται, κι ίσως αυτό το βράδυ είναι το αποψινό.

Όμως αυτό το βράδυ δεν έρχεται ποτέ και, ύστερα από μια θολή ελπίδα ότι βρισκόταν κοντά στη νίκη, πιάνεται ξανά αιχμάλωτος των σκέψεών του. Τίποτα το σπουδαίο. Τι έκανε σήμερα, τι πρέπει να κάνει αύριο, ο απολογισμός της χρονιάς που τελειώνει, η εταιρεία που τον πιέζει για τις προθεσμίες. Η συνάντηση είναι σε έξι εβδομάδες. Ο χρόνος περνάει γρήγορα. Παύση. Για λίγο συνειδητοποιεί τη ματαιότητα αυτών των σκέψεων και μετά φτου κι απ' την αρχή. Τα Χριστούγεννα που πλησιάζουν επικίνδυνα, το ετήσιο δείπνο με τον γιο του. Πόσα κλείνει φέτος; Τα είκοσι πέντε; Τα είκοσι έξι; Τα γενέθλιά του είναι τον Δεκέμβριο – αυτό το θυμάται. Όμως πρέπει πάντα να περάσουν μερικά δευτερόλεπτα για να θυμηθεί την ακριβή ημερομηνία. Αυτό κάτι σημαίνει. Τι δώρο θα του κάνει; Πώς θα μπορούσε να μην είναι τόσο αξιοθρήνητος

όσο όλα τα προηγούμενα χρόνια; Πώς θα μπορούσε ο γιος του να σκεφτεί ότι έχει μπροστά του έναν πατέρα κι όχι έναν άνθρωπο σβησμένο από τον χάρτη; Δεν θέλει να τους απογοητεύσει στην εταιρεία. Είναι όλοι ευγενικοί μαζί του κι ας μην έχουν τίποτα κοινό. Εκείνοι είναι πάντοτε απασχολημένοι με το κυνήγι της επιτυχίας. Είναι πάντοτε ντυμένοι με την τελευταία λέξη της μόδας. Λένε πάντοτε τις κατάλληλες λέξεις για να γελούν και να τους ακούνε όλοι. Είναι πάντοτε άνετοι με τους κώδικες δεοντολογίας. Από την άλλη, εκείνος δεν θα μπορούσε να είναι πιο... ανύπαρκτος. Συζητά μόνο για τα απαραίτητα και με την ελάχιστη ευγένεια. Τρώει μπροστά στον υπολογιστή και δεν πηγαίνει ποτέ στο κυλικείο – προτιμά να παίρνει μαζί του ένα θερμός με τον καφέ του.

Κι όμως, πίσω από τα συμπαθητικά πρόσωπά τους, το ανέμελο ύφος τους και τα κομπλιμέντα για τη δουλειά του, κρύβεται μεγάλη αδιαλλαξία. Η πίεση είναι τεράστια. Επαναλαμβάνει τη φράση που του πέταξε ο διευθυντής του στη στροφή ενός διαδρόμου και ψάχνει την κρυμμένη ερμηνεία, το υπονοούμενο.

«Πώς πάει, Ερβέ; Κουρασμένος φαίνεσαι. Να προσέχεις, βασιζόμαστε σ' εσένα!»

Τι εννοούσε μ' αυτό; Μήπως ήταν προειδοποίηση; Αυτό το «Να προσέχεις» σπέρνει μέσα του τον πανικό. Ένας ασκούμενος δεν θα ήταν υπερβολικός τώρα που η εταιρεία έχει αναπτυχθεί. Αυτή η δουλειά είναι το μόνο πράγμα που ξέρει να κάνει σωστά, αρχίζει όμως να φοβάται τις συνέπειες της κούρασης. Δυσκολεύεται να συγκρατήσει ακόμα και τις πιο στοιχειώδεις πληροφορίες, ενώ κάνει μεγάλες προσπάθειες για να συγκεντρωθεί και να ολοκληρώσει ακόμα και τις πιο ασήμαντες δουλειές. Αυτό που κάποτε ήταν απλό δεν είναι

πα. Οι σφυγμοί του αυξάνονται. Ο Ερβέ βάζει το χέρι στην καρδιά του για να μετρήσει τους χτύπους της. Πρέπει να σκεφτεί κάτι άλλο. Δεν υπάρχει λόγος να συμβεί αυτό τώρα. Έχει μάθει να διαχειρίζεται την κούρασή του. Άλλωστε τώρα πηγαίνει και σ' αυτές τις συναντήσεις. Γι' αυτό τις ξεκίνησε. Σίγουρα τα πράγματα θα πάνε καλύτερα.

23:10. Δεν κρατιέται και πιάνει το τηλέφωνό του, που το έχει αφήσει πάνω στο κομοδίνο. Ξέρει ότι δεν πρέπει να το κάνει αυτό. Άλλωστε δεν τον αναγκάζει τίποτα. Όμως, αν σταλεί ένα σημαντικό e-mail από την εταιρεία, θα νιώσει ένοχος που δεν απάντησε. Κάποιοι μένουν μέχρι αργά στο γραφείο. Μερικές φορές περνούν με ευχαρίστηση ολόκληρη τη νύχτα εκεί. Το πρωί, όταν φτάνει εκείνος, τους βλέπει να επιδεικνύουν τα σημάδια της κούρασης, περήφανοι που αποδεικνύουν σε τι βαθμό είναι ικανοί να βάλουν τη ζωή τους σε δεύτερη μοίρα. Οι μισθοί τους δεν έχουν καμία σχέση με τον δικό του – λογικό. Ουφ! Ευτυχώς δεν ήρθε e-mail. Ο Ερβέ αναστενάζει ανακουφισμένος.

Θα προσπαθήσω λίγο ακόμα, σκέφτεται και κοιτάζει το ξυπνητήρι.

Σ' αυτό το στάδιο αναρωτιέται πάντα γιατί, ύστερα από μια εργάσιμη μέρα, δεν οδηγείται φυσιολογικά, χωρίς καν να πρέπει να το σκεφτεί, σ' έναν ύπνο που θα τον ξεκουράσει, σε μια νύχτα που θα τον κάνει καινούριο, έτοιμο να δώσει τη μάχη το επόμενο πρωί με το κεφάλι ψηλά. Αντί γι' αυτό όμως, τα χρόνια που περνούν τον μετατρέπουν σε ράκος, κάθε μέρα όλο και περισσότερο.

Η προσοχή του επικεντρώνεται στον θόρυβο ενός σταξίματος που έρχεται από το μπάνιο. *Πλουφ, πλουφ, πλουφ.* Αδύνατον να μην το ακούει. Κάθε σταγόνα νερού που πέφτει

στην εμαγιέ μπανιέρα βγάζει έναν ήχο που απλώνεται. Αυτές οι αρχαίες σωληνώσεις εμποδίζουν συχνά τον ύπνο και την πνευματική ισορροπία του, όμως η σκέψη να τηλεφωνήσει στην ιδιοκτήτρια –για την ακρίβεια στον γιο της– τον τρομοκρατεί σε τέτοιο βαθμό, που προτιμά να υφίσταται αδιαμαρτύρητα την κατάσταση. Το μικρό διαμέρισμά του, που αποτελείται από μια στενή είσοδο, ένα κουζινάκι κι ένα δωμάτιο, στο οποίο χωράει ένα κρεβάτι, ένα τραπέζι κι ένας καναπές, ανήκει σε μια ηλικιωμένη κυρία. Η ταπετσαρία με τα λουλούδια και οι βαριές βελούδινες κουρτίνες, που το μόνο τους προσόν είναι ότι τον κρύβουν καλά, είναι ό,τι έχει απομείνει από τη ζωή της γυναίκας εδώ. Τώρα ζει σε γηροκομείο και τη διαχείριση της περιουσίας της την έχει αναλάβει ο γιος της, αν φυσικά με τη λέξη «διαχείριση» εννοούμε ότι αρνείται να δώσει έστω κι ένα ευρώ για απλές εργασίες ανακαίνισης κι ότι κάθε χρόνο κάνει αύξηση στο ενοίκιο. Κι όμως, ο Ερβέ έχει τον νόμο με το μέρος του. Θα μπορούσε να απαιτήσει καινούρια ηλεκτρική εγκατάσταση για να μην κινδυνεύει να πάθει ηλεκτροπληξία κάθε φορά που αγγίζει έναν διακόπτη, όμως ο γιος της σπιτονοικοκυράς δεν είναι καθόλου συνεννοήσιμος, τόσο που και μόνο ο ήχος της φωνής του κάνει τον Ερβέ να υποχωρεί. Άλλωστε δεν τον επισκέπτεται ποτέ κανείς, οπότε τα διορθώνει και τα συντηρεί όλα ο ίδιος όσο μπορεί.

01:00. Ξέρει ότι ο ύπνος δεν θα έρθει και αποφασίζει να σηκωθεί. Βγάζει το ξεφτισμένο παντελόνι της πιτζάμας του και φοράει το βελούδινο παντελόνι του, το πρόχειρο γκριζοπυλόβερ και το τουίντ σακάκι του, που τα πέταξε στο πάτωμα πριν ξαπλώσει, γεμάτος ακόμα με μια μάταιη αλλά αναγκαία αισιοδοξία για τη σωτηρία του. Όταν οι σκέψεις

του εκφυλίζονται για τα καλά, βγαίνει για να αποφύγει την κρίση πανικού. Μια αληθινή κρίση πανικού, απ' αυτές που μας κάνουν να νιώθουμε ότι θα πεθάνουμε. Ταχυκαρδία, αίσθηση ασφυξίας, υπερβολική εφίδρωση, παράλυση των άκρων – έχει όλα τα συμπτώματα. Κάποιο βράδυ πήρε την απόφαση να μην αφήνει αυτές τις μακάβριες νύχτες να τον επηρεάζουν ούτε στο ελάχιστο. Και αφού το αποφάσισε δεν δυσκολεύτηκε καθόλου. Βγήκε και άρχισε να περπατάει μέσα στη νύχτα, που την ένιωθε δική του. Στη διάρκεια αυτών των περιπλανήσεων διαπίστωσε ότι, μέσα στο σκοτάδι των δρόμων και κάτω από τις λάμπες του ψεύτικου φωτός, η ανωνυμία του ήταν σωτήρια.

Παρασκευή 01:30. Όλες οι αισθήσεις μου έχουν αφυπνιστεί. Ακούω προσεκτικά το ουρλιαχτό που έρχεται από μακριά. Είναι κάτι μεταξύ εφιάλη και πραγματικότητας – δεν ξέρω αν πρέπει να το πάρω στα σοβαρά. Όμως η αγωνία μου είναι αληθινή.

«Πολ, ακούς; Μοιάζει με λύκο».

«Δεν είναι τίποτα. Καμιά κουκουβάγια θα 'ναι. Δεν υπάρχουν λύκοι εδώ. Πού νομίζεις ότι ζούμε; Ξανακοιμήσου».

Ξανακοιμήσου... Για να ξανακοιμηθώ θα έπρεπε πρώτα να έχω κοιμηθεί...

Ο ύπνος του με εξοργίζει. Πάει πολύς καιρός που δεν αντέχω τον ύπνο των άλλων.

Το ολόγιομο φεγγάρι φωτίζει το δωμάτιο σαν κινηματογραφικός προβολέας. Το βλέπω από το κρεβάτι μου έτσι όπως είμαι ξαπλωμένη με το μαξιλάρι μου ελαφρώς ανασηκωμένο, όπως και τις σκούρες κορυφές των δέντρων. Αν

αρχίσω να σκέφτομαι την απόσταση που με χωρίζει από το άσπρο αστέρι, νιώθω πραγματικά χάλια. Όμως αυτή η μοναδική πηγή φωτός, σ' έναν ουρανό τόσο μαύρο όσο ένα πηγάδι χωρίς πάτο, ασκεί την υπνωτική εξουσία της πάνω μου. Το παράπονο αρχίζει ξανά. Η φύση, όταν σβήνει ο ήλιος, γίνεται εχθρική σαν ζούγκλα, με απρόβλεπτους κινδύνους. Ένα υπόκωφο τρίξιμο με ξυπνά από τον ελαφρύ ύπνο στον οποίο είχα βυθιστεί. Πετάγομαι. Θόρυβος από τη σοφίτα. Μάλλον έπεσε κάποιο δοκάρι. Το σπίτι θα πέσει πάνω στα κεφάλια μας. Δεν θέλω να ξυπνήσω δεύτερη φορά τον Πολ. Άλλωστε θα αρνηθεί να πάει να δει τι συμβαίνει. Ησυχάζω για λίγο, όμως μετά ακούγεται ένας άλλος ήχος, πολύ πιο διακριτικός αυτή τη φορά, που με αναστατώνει ξανά. Θα πλήρωνα όσο όσο για να μπορώ να κοιμάμαι μόνη. Να μην ακούσω ξανά αυτό το ύπουλο ροχαλητό. Πέρασα τόσες ώρες ξάγρυπνη δίπλα σε άντρες που ροχάλιζαν –μακάριοι άνθρωποι που δεν μπορούσε να τους ξυπνήσει τίποτα– κι εγώ δίπλα τους, με το μάτι γαρίδα, ένιωθα παραμελημένη κι ονειρευόμουν μόνο ένα πράγμα: να πάρω τα πράγματά μου και να φύγω αθόρυβα. Καλύτερα να ήμουν μόνη... Μακάρι να μπορούσα να το τολμήσω.

Την ίδια αίσθηση μοναξιάς είχα κι όταν ήμουν μικρή στο δωμάτιό μου. Είχα πείσει τον εαυτό μου ότι ήμουν μόνη σε αυτό το σπίτι που ήταν κρυμμένο μέσα σ' έναν απέραντο κήπο που έμοιαζε με ζούγκλα, αφού οι γονείς μου δεν είχαν χρόνο –ούτε διάθεση, προφανώς– να τον περιποιηθούν. Θυμάμαι τον εαυτό μου ξαπλωμένο και ακίνητο στο κρεβάτι για ώρες, να βλέπω τα φωσφορίζοντα αστέρια που ήταν κολλημένα στο ταβάνι. Πολλά χρόνια αργότερα η μητέρα μου μου είπε ότι δεν υπήρχε κανένα αστέρι κολλημένο στο ταβάνι του

δωματίου μου – βέβαια περνούσε τόσο ελάχιστο χρόνο εκεί μέσα, που ίσως δεν τα είχε προσέξει. Όμως είναι αλήθεια ότι δεν έχω καμία ανάμνηση ούτε από εκείνη ούτε από τον πατέρα μου να ανεβαίνουν στη σκάλα και να τα κολλάνε. Τότε ποιος θα μπορούσε να το έχει κάνει; Η μητέρα μου πιστεύει ότι το έχω βγάλει από το μυαλό μου. Ίσως, οι αναμνήσεις μου είναι πολύ θολές.

Οι νύχτες μου μοιάζουν με τις νύχτες των παιδιών, που είναι γεμάτες αβάσιμους φόβους και τρομακτικές σκιές. Κι όμως, έχω φροντίσει ιδιαίτερα την επίπλωση του δωματίου. Τη μέρα το κρεβάτι μου είναι μια πρόσκληση για ξεκούραση. Βρίσκεται στη μέση του ευρύχωρου φωτεινού δωματίου, είναι μεγάλο και ψηλό, ούτε πολύ σκληρό ούτε πολύ μαλακό, έχει πολλά μαξιλάρια και καλύμματα με φυσικά υλικά, όλα διαλεγμένα με μεγάλη προσοχή. Τα έπιπλα δεν είναι βαριά και κάθε φθορά τους κρύβει μια ιστορία. Οι λάμπες του κομοδίνου είναι κι αυτές καρπός ενδελεχούς έρευνας. Δημιουργούν υπέροχη ατμόσφαιρα και φωτίζουν τόσο όσο να μπορούμε να διαβάζουμε χωρίς να πονάνε τα μάτια μας. Ήθελα να κάνω το δωμάτιό μου μια ζεστή και φιλόξενη φωλιά, όπου θα μπορούσα να βρω καταφύγιο. Όμως όταν έρχεται η νύχτα, όταν σβήνουν τα φώτα, η διακόσμηση βυθίζεται στο σκοτάδι και τότε νιώθω ότι βρίσκομαι στο κελί μιας φυλακής ή σε μια αίθουσα απομόνωσης.

04:30 το πρωί. Οι ήχοι σταμάτησαν, όμως η σιωπή είναι χειρότερη. Δεν συμβαίνει τίποτα και η προσοχή που έδινα για να αναγνωρίσω τους εξωτερικούς θορύβους τώρα στρέφεται εναντίον μου. Ακούω την καρδιά μου και νιώθω τους παλμούς μου να χτυπούν στον ρυθμό του παραληρημάτός μου. Παίρνω το τηλέφωνό μου από το κομοδίνο. Βλέπω στην οθόνη μια

επιλογή από ειδήσεις. Διάφορα γεγονότα, αισχροτήτες, σοβαρά και ανησυχητικά θέματα. Χάνομαι στις σελίδες, που δεν θέλουν καμιά προσπάθεια για να αλλάξουν.

05:30. Οι κορυφές των δέντρων χάνονται στην ομίχλη στο βάθος του κήπου. Οι σκέψεις μου εξαντλούνται, η αναπνοή μου ηρεμεί και οι μύες μου χαλαρώνουν. Αποκοιμιέμαι.

07:30. Το καυτό νερό με ανακουφίζει. Είμαι καθισμένη στην μπανιέρα με τα πόδια διπλωμένα στο κορμί μου. Δεν έχω τη δύναμη να σταθώ όρθια. Η ώρα περνάει κι εγώ είμαι ανίκανη να βγω απ' αυτή τη ζεστή φυσαλίδα. Δεν μπορώ να κάνω την παραμικρή κίνηση. Κουλουριασμένη, με το τηλέφωνο του ντους πρώτα στον αυχένα μου, μετά στο στήθος μου και αντίστροφα, κοιτάζω τα ρυάκια του νερού που στάζουν στις καμπύλες του κορμιού μου και χάνονται στις δίπλες του δέρματός μου. Περιεργάζομαι αυτό το σώμα, που έχει γίνει τόσο στεγνό όσο ένα νεκρό κλαδί, αφού κανείς δεν το αγγίζει πια. Το να σταματήσω το νερό απαιτεί μια επιθυμία που δεν έχω. Η ανατριχίλα που νιώθω πριν προλάβω να σκουπιστώ και να ντυθώ μου φαίνεται αξεπέραστη. Ο Πολ με φωνάζει με τη βαριά και σταθερή φωνή του. Εγώ κλείνω τα μάτια, λες κι αυτό θα μπορούσε να με εμποδίσει να τον ακούσω. Όμως η φωνή από το κάτω μέρος της σκάλας γίνεται όλο και πιο δυνατή, όλο και πιο σκληρή. Θ' αργήσουμε. Εκείνος πρέπει να φύγει και ο Τομά δεν είναι έτοιμος. Μα τι κάνω μέσα στο μπάνιο τόση ώρα, νομίζω ότι μένω μόνη μου; Πόσο θα ήθελα να ουρλιάξω να μ' αφήσουν ήσυχη, να με ξεχάσουν για λίγο, πριν μπορέσω να επιστρέψω στον πραγματικό, άγριο και άκαρδο κόσμο. Αφού ξέρει ότι δεν κοιμήθηκα. Πόσο θα ήθελα να ουρλιάξω... Όμως σωπαίνω και πνίγω την οργή μου. Δεν πρέπει να πληγώνω κανέναν, πρέπει να αποφεύγω τους

καβγάδες, δεν πρέπει να ξεπερνάω τα όρια. Αυτό μου έχουν μάθει, αυτό ξέρω να κάνω.

Βγαίνω από το ντους με υπεράνθρωπη προσπάθεια τουρτουρίζοντας.

Κάποιος χτυπάει την πόρτα. Μικρά χτυπήματα κάποιου που δεν θέλει να με ενοχλήσει. Είναι ο Τομά. Θέλει να πλύνει τα δόντια του.